CZU: 659.3:003:004 **https://doi.org/10.59295/sum11(5)2025_11**

SEMIOTICA INFORMAȚIONALĂ: EXPLORAREA PROFUNZIMILOR FILOSOFICE ALE SEMNIFICAȚIEI ÎN ERA COMUNICĂRII DIGITALE

Arina ANTOCI,
Universitatea de Stat din Moldova

Articolul reia discuția despre faptul că era digitală a adus o transformare semnificativă în modul în care comunicăm, procesăm informații și interpretăm semnificații. În acest context, semiotica devine un instrument esențial pentru a înțelege complexitatea mesajelor noastre, simbolurilor și semnelor digitale, precum și pentru a explora profunzimile filosofice ale acestor fenomene. În articol vom aborda subiecte precum semnificația semnelor în era digitală, interpretarea și semiotica media, impactul comunicării digitale asupra semioticii sociale și cultura informațională în evoluție. Vom explora, de asemenea, rolul semioticii în contextul tehnologiilor emergente, cum ar fi inteligența artificială și realitatea virtuală.

Cuvinte-cheie: *semiotică, semnificație, comunicare digitală, era digitală, interpretare semiotică, semiotica media, semiotica socială.*

INFORMATIONAL SEMIOTICS: EXPLORING THE PHILOSOPHICAL DEPTHS OF MEANING IN THE DIGITAL COMMUNICATION ERA

The article revisits the discussion about the digital age that brought significant transformation in how we communicate and how we process information and interpret meanings. In this context, semiotics becomes an essential tool for understanding the complexity of our messages, digital symbols, and signs, as well as for delving into the philosophical depths of these phenomena. Throughout this article we will address topics such as the significance of signs in the digital era, interpretation and media semiotics, the impact of digital communication on social semiotics, and the evolving informational culture. We will also explore the role of semiotics in the context of emerging technologies, such as artificial intelligence and virtual reality.

Keywords: *semiotics, meaning, digital communication, digital era, semiotic interpretation, media semiotics, social semiotics.*

Introducere

În acest articol, vom explora semiotica informațională și profunzimile filosofice ale semnificației într-o epocă în care comunicarea digitală a devenit omniprezentă. Vom călători în lumea fascinantă a semioticii, care ne ajută să interpretăm semnificația din spatele semnelor digitale și să dezvoltăm o înțelegere mai profundă a comunicării în era digitală.

În era noastră digitală, în care comunicarea se întinde rapid dincolo de granițele geografice și în care semnele și simbolurile digitale abundă, semiotica devine un far intelectual ce ne îndrumă prin labirintul informațional al lumii noastre moderne. Această disciplină complexă și fascinantă ne ajută să dezvăluim înțelesurile adânci din spatele mesajelor noastre, să analizăm impactul pe care comunicarea digitală îl are asupra societății și să navigăm în colorata lume a semnelor virtuale. În acest articol, ne aventurăm în inima semioticii informaționale, explorând profunzimile filosofice ale semnificației într-o epocă în care cuvintele și imaginile zboară prin fibra optică cu o viteză amețitoare. Vom descoperi cum semiotica ne ajută să dezvăluim adevărurile subtile din spatele *emoji-urilor* și *hashtag-urilor,* să înțelegem influența mediului digital asupra culturii noastre și să ne aventurăm în teritoriul necartografiat al semioticii în era inteligenței artificiale.

Prin această incursiune în semiotica informațională, vom călători într-o lume fascinantă de simboluri și semne, care ne invită să gândim, să simțim și să comunicăm mai profund într-un peisaj digital în continuă

expansiune. În era digitală actuală, semiotica joacă un rol crucial în dezvăluirea semnificației din spatele mesajelor, simbolurilor și semnelor digitale. Această disciplină ne ajută să înțelegem cum comunicăm și interpretăm în mediul online. Cu ajutorul semioticii, putem să dezvăluim sensuri profunde și să explorăm impactul comunicării digitale asupra societății noastre. Analiza semiotică a mesajelor media și a semnelor din mediul online ne oferă o perspectivă bogată asupra modului în care acestea influențează cultura noastră și evoluția societății.

Totodată, semiotica se extinde în domenii emergente, precum inteligența artificială și realitatea virtuală, dezvăluind modul în care semnele și simbolurile digitale sunt interpretate în aceste contexte noi și dinamice.

Context

Să începem cu începutul. Istoria semioticii este una complexă și bogată, cu origini care pot fi urmărite în diferite culturi și perioade istorice. Iată o trecere în revistă a unor momente-cheie din evoluția semioticii: toată lumea este conștientă că studiul semnelor, cunoscut sub numele de semiotică, a evoluat din primele eforturi ale medicilor occidentali de a înțelege interacțiunea dintre corp și minte în anumite contexte culturale. De fapt, în utilizarea sa inițială, termenul de semiotică era folosit pentru a analiza configurația vizibilă a simptomelor patologice provocate de diverse boli.

Semiotica a avut originea în studiul științific al simptomelor fiziologice cauzate de anumite boli sau condiții fizice. *Hipocrate (460-377 î. Cr.),* considerat fondatorul medicinii occidentale, a fost cel care a introdus semiotica ca o ramură a medicinii, cu scopul de a analiza simptomele, unde un simptom este de fapt un „*semeion*" - un semn care indică altceva decât propria sa prezență. Hipocrate susținea că principalul rol al medicului este de a clarifica ce anume semnifică un simptom. De exemplu, o vânătaie, o iritație a pielii sau o durere în gât indică, respectiv, un deget lovit, o alergie cutanată și o răceală. Problema medicală constă în identificarea corectă a cauzei reale a simptomului. Diagnosticul medical este, în esență, o știință semiotică, deoarece se bazează pe principiul că un simptom fizic nu reprezintă doar pe sine, ci indică o stare sau o condiție internă. *Galen din Pergam (139-199 d. Cr.),* câteva secole mai târziu, a consolidat și mai mult rolul semioticii în practica medicală [1, p. 20].

Studiul semnelor în contexte non-medicale a început să capteze interesul filosofilor în perioada lui *Aristotel (384-322 î. Cr.)* și a filosofilor stoici. Conform definiției lui Aristotel, semnul are trei dimensiuni: *(1)* componenta fizică a semnului propriu-zis (de exemplu, sunetele care formează cuvântul „*cat*" sau „*pisică*"*); (2)* referentul la care face aluzie (o anumită categorie de mamifer felin); și *(3)* semnificația pe care o evocă (ceea ce transmite referentul din punct de vedere psihologic sau social). Aceste trei dimensiuni sunt simultane: cu alte cuvinte, este imposibil să te gândești la un cuvânt precum „*cat*" (semn vocal format din sunetele c-a-t) fără a te gândi concomitent la tipul de mamifer pe care îl denotă (mamiferul felin) și fără a experimenta semnificațiile personale și sociale asociate acestui referent [2, p. 21].

Un progres semnificativ în studiul semnelor a fost realizat de *Sf. Augustin (354-430 d. Cr.),* un filosof și gânditor religios care a distins clar între semnele naturale (simptome, semnale ale animalelor etc.) și cele convenționale (de natură umană). El a susținut că procesul de reprezentare implică o componentă interpretativă. *John Locke (1632-1704),* filosof englez și fondator al empirismului, a introdus studiul teoretic al semnelor în filosofie prin lucrarea sa *„Essay Concerning Human Understanding"* (1690), anticipând că aceasta ar permite filosofilor să înțeleagă legătura dintre reprezentare și cunoaștere. Totuși, sarcina propusă de el a fost neglijată până când ideile lingvistului elvețian *Ferdinand de Saussure (1857-1913)* și ale filosofului american *Charles S. Peirce (1839-1914)* au fundamentat un domeniu autonom de investigație, axat pe înțelegerea structurilor ce stau la baza producției și interpretării semnelor. Premisa centrală a semioticii structuraliste este că tiparele recurente ale sistemelor semice reflectă structurile înnăscute ale corpului și psihicului uman. Aceasta ar explica de ce formele de expresie create de oameni și la care reacționează sunt semnificative și ușor de înțeles în diverse culturi. Saussure a evidențiat că studiul semnelor poate fi împărțit în două ramuri: sincronica și diacronica. Prima se referă la studiul semnelor într-un moment specific, de obicei prezentul, iar cea de-a doua la investigarea modului în care semnele evoluează în formă și semnificație de-a lungul timpului [3, p. 21].

Roland Barthes a oferit o altă perspectivă filosofică semioticii, concentrându-se pe semiotica culturii și

pe interpretarea semnificației dincolo de cuvinte. Barthes a introdus conceptul de „*text*” ca o rețea de semne și semnificații, subliniind că semnele pot avea multiple nivele de interpretare și pot dezvălui semnificații profunde, adesea subtile.

De la începuturile civilizației și până în epoca modernă, cultura occidentală a recunoscut întotdeauna - chiar și implicit - existența unei legături intrinseci între corp, minte și cultură. Procesul care conectează aceste trei dimensiuni ale existenței umane este semioza, adică producerea și interpretarea semnelor. Toate aceste contribuții filosofice au pus bazele semioticii ca disciplină profundă și reflexivă, care explorează semnele, semnificațiile și comunicarea într-un mod filosofic și introspectiv.

Așadar, *semiotica este studiul științific al semnelor, simbolurilor și semnificațiilor.* Această disciplină se concentrează pe modul în care semnele sunt utilizate pentru a comunica și a transmite înțelesuri în diferite contexte culturale și lingvistice. Semiotica explorează cum oamenii creează, interpretează și atribuie semnificație semnelor, fie ele limbaj, imagini, gesturi sau orice alt tip de simbol. Un semn în semiotică constă din două componente principale:

Semnificantul (sau semnul însuși): Aceasta este partea fizică sau perceptibilă a semnului, cum ar fi cuvântul scris, o imagine, un sunet sau un gest.

Semnificația (sau conținutul semnului): Acesta reprezintă înțelesul, mesajul sau semnificația asociată cu semnificantul. Semnificația este înțeleasă și atribuită de către cei care interpretează semnul. Semiotica examinează, de asemenea, relațiile dintre semne, contextul în care sunt folosite și modul în care semnele pot fi interpretate diferit în funcție de cultură, limbă și experiență personală. Este o disciplină vastă și interdisciplinară care are aplicații în lingvistică, comunicare, artă, publicitate, literatură, știința mediului și multe altele. Semiotica ajută la înțelegerea modului în care semnele influențează gândirea umană, comunicarea și cultura în general.

Semiotica digitală poate fi văzută ca o hermeneutică a semnelor și semnificațiilor în lumea digitală. Hermeneutica este disciplina filosofică care se ocupă de interpretarea textelor și semnelor, iar semiotica poate fi privită ca o extindere a acestei abordări la mediul digital.

În acest context, semiotica ne ajută să explorăm și să interpretăm semnificațiile dincolo de cuvintele scrise sau a imaginilor. Ea ne invită să privim semnele digitale în contextul lor mai larg și să înțelegem cum ele comunică și influențează gândirea noastră. În lumea digitală, semiotica ne ajută să decriptăm limbajul, *emoji-urile, hashtag-urile și meme-urile,* care pot avea semnificații profunde și culturale.

Semiotica ca hermeneutică ne provoacă să privim semnele digitale ca texte care pot fi interpretate și reinterpretate în funcție de context și de perspectiva noastră. Aceasta adaugă o dimensiune filosofică la modul în care comunicăm și înțelegem semnificația în era digitală. *Semiotica ca hermeneutică* deschide ușa către interpretarea semnelor digitale ca texte care pot fi înțelese și reinterpretate în funcție de context și de perspectivă. Iată câteva exemple care ilustrează această perspectivă:

Interpretarea textelor online: textele online, cum ar fi articolele de știri, postările pe bloguri sau comentariile pe rețelele de socializare, pot fi interpretate în moduri variate în funcție de cunoștințele, experiențele și convingerile individuale. De exemplu, o știre poate fi interpretată diferit de către o persoană cu o perspectivă politică conservatoare față de o persoană cu o perspectivă liberală.

Interacțiunile online: conversațiile și interacțiunile online pot fi interpretate ca dialoguri semiotice. Fiecare mesaj sau răspuns poate fi văzut ca un semn care contribuie la semnificația generală a conversației. Interpretarea acestor interacțiuni poate varia în funcție de intenție, tonalitate și context.

Opinii și recenzii: opiniile și recenziile online pot fi privite ca forme de discurs semiotic, în care individul exprimă o anumită perspectivă sau evaluare. Interpretarea acestor opinii poate depinde de experiența și gusturile fiecărei persoane.

Cultura memelor: meme-urile, ca forme de exprimare culturală în mediul digital, sunt adesea interpretabile în mai multe moduri. Ele pot fi amuzante pentru unii și ofensatoare pentru alții.

Artefacte digitale: lucrările de artă digitală, cum ar fi animații, machete 3D sau jocuri video, pot fi interpretate în moduri variate de către publicul lor. Semiotica hermeneutică ne încurajează să explorăm cum semnele vizuale și auditive din aceste artefacte digitale pot fi traduse și reinterpretate în funcție de perspectiva și experiența observatorului. Aceste exemple ilustrează modul în care semiotica hermeneutică

adaugă o dimensiune filosofică complexă la interpretarea semnelor digitale și la modul în care semnificația este formată și reinterpretată în contextul comunicării online. Semiotica informațională ne încurajează să explorăm modurile variate în care semnele digitale pot fi înțelese și să reflectăm asupra rolului interpretării în comunicarea online.

Semiotica digitală se intersectează cu *filosofia limbajului* prin explorarea modului în care cuvintele și expresiile utilizate în comunicarea digitală pot fi interpretate filosofic. Filosofia limbajului se concentrează pe natura limbajului și pe modul în care acesta construiește semnificații. În lumea digitală, semiotica ajută la dezvăluirea modului în care limbajul digital este un mediu în care semnele sunt create, interpretate și folosite în moduri variate. În mediul digital, semiotica adaugă o dimensiune filosofică la explorarea limbajului digital și a modului în care semnele sunt create, interpretate și folosite în moduri variate. Iată câteva exemple care arată cum semiotica dezvăluie complexitatea limbajului digital:

Diversitatea lingvistică: În mediul digital, putem observa o diversitate remarcabilă a limbajelor și dialectelor utilizate. De exemplu, pe platformele de socializare sau în jocurile online, utilizatorii adesea dezvoltă propriul limbaj, folosind acronime, argouri și termeni specializați. Această diversitate lingvistică arată cum limbajul digital este creat și adaptat în funcție de comunități specifice.

Cuvinte-cheie și metafore: utilizarea cuvintelor-cheie și a metaforelor în marketingul digital și în publicitate poate influența semnificația și percepția unui produs sau serviciu. De exemplu, utilizarea cuvintelor „*revoluționar*" sau „*unic*" în descrierea unui produs poate crea o anumită semnificație și poate influența deciziile de cumpărare. Semiotica ne ajută să explorăm modul în care cuvintele și metaforele sunt folosite pentru a construi semnificații în mediul digital.

Emoji-uri și simboluri: emoji-urile și simbolurile folosite în mesajele digitale pot avea semnificații culturale și emoționale profunde. De exemplu, utilizarea inimilor roșii poate indica dragoste sau afecțiune, în timp ce simbolurile de alertă pot semnifica urgență sau pericol. Semiotica ne ajută să dezvăluim semnificațiile ascunse în spatele acestor semne vizuale și să le interpretăm în context.

*Intenție și ambiguitate: î*n mediul digital, comunicarea scrisă poate fi adesea ambiguă sau interpretată în moduri variate. De exemplu, un mesaj simplu, cum ar fi „*În regulă*" poate avea mai multe semnificații, în funcție de tonul și contextul în care este folosit. Semiotica ne invită să explorăm modul în care intenția comunicatorului și contextul pot influența semnificația cuvintelor.

Traducere și localizare: în mediul digital globalizat, traducerea și localizarea conținutului sunt aspecte esențiale. Cuvintele și semnele trebuie să fie adaptate pentru a fi înțelese în diferite limbi și culturi. Semiotica poate explora modul în care semnificația este adaptată și interpretată în procesul de traducere și localizare.

Aceste exemple arată cum semiotica aduce o perspectivă filosofică la modul în care semnele sunt create și interpretate în mediul digital, subliniind complexitatea limbajului digital și influența acestuia asupra semnificației în lumea online. În acest context, semiotica digitală adaugă o dimensiune filosofică la studiul limbajului scris și verbal online. Prin analiza semnelor, semiotica poate ajuta la înțelegerea modului în care semnificația cuvintelor este afectată de context, intenție și interpretare. Aceasta ne invită să ne gândim la cum cuvintele pot fi vehicule ale semnificației și cum pot influența gândirea și comunicarea în lumea digitală.

Semiotica digitală poate fi privită în legătură cu fenomenologia, care este studiul experiențelor umane și al percepției. În mediul digital, percepția și construcția semnificației sunt aspecte centrale, iar semiotica ajută la înțelegerea modului în care semnele și semnificațiile sunt percepute și create de către indivizi.

În fenomenologie, se explorează experiențele subiective ale indivizilor și cum acestea se raportează la lumea lor. Semiotica digitală poate contribui la această explorare prin examinarea semnelor și semnificațiilor din perspectiva experiențelor online. Cum influențează semnele digitale percepția noastră, gândirea și relațiile noastre online? Aceasta este o întrebare esențială din perspectiva filosofiei și semioticii în lumea digitală. Fenomenologia explorează experiențele subiective ale indivizilor și cum acestea se raportează la lumea lor, concentrându-se pe percepția, conștiința și modul în care oamenii construiesc înțelegerea lor a realității. Semiotica digitală adaugă o perspectivă semnificativă asupra acestui proces, în special în lumea digitală. Iată câteva exemple care evidențiază cum semiotica digitală influențează percepția, gândirea și relațiile noastre online dintr-o perspectivă fenomenologică:

Selfie-uri și identitate online: oamenii folosesc selfie-uri pentru a-și prezenta aspectul și personalitatea online. În acest context, selfie-urile pot fi văzute ca semne care reflectă modul în care indivizii își percep și își prezintă propria identitate în mediul digital. Aceste semne vizuale influențează modul în care indivizii se percep și sunt percepuți online, având un impact asupra construcției identității lor digitale.

Social Media și interacțiunile online: platformele de socializare oferă spații pentru interacțiuni online. În acest mediu, semnele digitale, cum ar fi *like-urile,* comentariile sau distribuirile, pot influența percepția individului asupra relațiilor lor online. De exemplu, primirea unui număr mare de like-uri la o postare poate influența starea emoțională și percepția unei persoane asupra popularității lor în mediul digital.

Emoticoane și semne emoționale: emoticoanele sunt semne digitale folosite pentru a exprima emoții și stări. În comunicarea online, aceste semne pot afecta percepția stării emoționale a celorlalți și pot contribui la construirea empatiei sau a relațiilor. De exemplu, folosirea unui emoticon zâmbitor poate influența modul în care un mesaj este perceput și interpretat din punct de vedere emoțional.

Interacțiunea cu mediul virtual: în realitatea virtuală și în mediile digitale imersive, experiența subiectivă a utilizatorilor este influențată de semnele și semnificațiile create în mediul virtual. Cum reacționează indivizii la semnele digitale, cum percep aceste medii și cum le integrează în înțelegerea lor a realității virtuale sunt aspecte esențiale ale fenomenologiei în mediul digital.

Gândirea și percepția în mediul digital: modul în care semnele digitale sunt interpretate și percepute în mediul digital poate afecta gândirea și înțelegerea indivizilor. De exemplu, modul în care sunt prezentate știrile pe platformele de știri online poate influența percepția unei persoane asupra evenimentelor și a realității.

Aceste exemple ilustrează modul în care semiotica digitală poate contribui la explorarea experiențelor subiective ale individului în lumea digitală și la înțelegerea influenței semnelor digitale asupra percepției, gândirii și relațiilor lor online. Întrebările fenomenologice și semiotice sunt esențiale pentru a dezvălui complexitatea experiențelor umane în era digitală.

Semiotica digitală este crucială pentru înțelegerea semnificației în *realitatea virtuală (RV)* și în mediile digitale *imersive* (imersiunea reprezintă o modalitate de a ne scufunda parțial sau total într-o altă lume. O experiență imersivă ne stimulează simțurile și ne transportă într-un alt loc sau într-o altă realitate. Aceasta ne poate face să „călătorim” în timp și spațiu, fie în trecut, prezent sau viitor, într-un cadru virtual creat sau într-un loc real aflat la mare distanță de noi. În prezent, imersiunea este cel mai frecvent experimentată prin intermediul tehnologiei. În realitatea virtuală (RV), experiența umană este construită în jurul semnelor și semnificațiilor, iar semiotica ajută la interpretarea acestor semne într-un context virtual. Semnele pot varia de la reprezentări grafice la sunete și gesturi, iar interpretarea acestora poate influența modul în care percepem și interacționăm cu mediul virtual. Semiotica digitală ne invită să ne întrebăm cum semnificația este construită și cum influențează experiența umană în lumea digitală imersivă. Cele mai cunoscute forme ale experienței imersive sunt cele create prin intermediul realității extinse XR. Cele mai recunoscute forme ale experienței imersive sunt cele realizate prin intermediul realității extinse (XR). Printre cele mai populare forme de XR se numără Realitatea Virtuală (VR) și Realitatea Augmentată (AR).Prin intermediul semioticii, putem să analizăm modul în care semnele virtuale devin unelte ale înțelegerii și a comunicării în contextul realității virtuale. Semiotica digitală joacă un rol crucial în înțelegerea semnificației în realitatea virtuală și în mediile digitale imersive. În aceste medii, semnele și semnificațiile sunt fundamentale pentru construirea experiențelor umane. Astfel, Realitatea Virtuală și Realitatea Augmentată reprezintă cele mai recente inovații care elimină barierele impuse de distanță și facilitează conectarea între oameni, informații și experiențe [4]. Iată câteva exemple care arată cum semiotica digitală este esențială în contextul realității virtuale:

Reprezentări grafice în Realitatea Virtuală: într-un mediu de realitate virtuală, reprezentările grafice precum obiectele 3D, personajele și peisajele joacă un rol esențial în crearea experienței. Semiotica digitală ne ajută să interpretăm aceste reprezentări ca semne care transmit semnificații și informații. De exemplu, un personaj care zâmbește poate transmite o atmosferă prietenoasă, în timp ce un peisaj sumbru poate crea o senzație de mister sau pericol.

Sunete și efecte audio: sunetele și efectele audio au un impact semnificativ în realitatea virtuală, contri-

buind la realismul și atmosfera experienței. Semiotica digitală ne ajută să analizăm modul în care sunetele sunt semne care influențează percepția și interpretarea evenimentelor din mediul virtual. De exemplu, sunetele de pasarele cântând pot crea o senzație de liniște și natură, în timp ce sunetele de alarmă pot induce stări de alertă.

Gesturi și mișcări: în mediile de realitate virtuală, gesturile și mișcările jucătorului sau utilizatorului pot avea semnificații complexe. De exemplu, un gest de mână poate fi interpretat ca un semn de salut sau de acord. Semiotica digitală ne ajută să analizăm modul în care aceste gesturi devin semne de comunicare și interacțiune în lumea virtuală.

Narative interactive: realitatea virtuală adesea integrează elemente de povestire și narare. Semiotica digitală poate fi folosită pentru a analiza modul în care aceste elemente narative devin semne care ghidează experiența utilizatorului. De exemplu, într-un joc VR, acțiunile personajului și evoluția poveștii pot fi interpretate ca semne care influențează implicarea și înțelegerea utilizatorului. Cu ajutorul tehnologiei, convertim orice spațiu din lumea reală într-un format digital, sub formă de model și tur virtual interactiv 3D. Astfel, oricine, de oriunde, poate să se plaseze în acel loc, să-l exploreze și să-l descopere ca și cum ar fi acolo în realitate. Experiența devine cu adevărat imersivă atunci când spațiul este vizitat folosind Realitatea Virtuală. Aceste exemple evidențiază modul în care semiotica digitală adaugă o perspectivă filosofică la modul în care semnele și semnificațiile sunt esențiale în realitatea virtuală și în mediile digitale imersive. Prin explorarea semnelor și a modului în care ele influențează experiența umană, putem dezvălui profunzimile semnificației în mediul digital.

Semiotica digitală nu se ocupă doar de interpretare, ci are și implicații etice semnificative. În mediul digital, semnele pot fi folosite pentru a manipula semnificația, pentru a crea identități false și pentru a influența opiniile publice. Astfel, semiotica devine un instrument important în analiza etică a comunicării digitale. Semnele pot fi folosite cu diverse intenții și pot avea consecințe etice notabile. Iată câteva exemple care arată cum semiotica digitală contribuie la analiza etică a comunicării digitale:

Manipularea semnificației: în mediul digital, semnele pot fi manipulate pentru a schimba semnificația unui mesaj sau a unei informații. De exemplu, prin utilizarea titlurilor *clickbait* sau a manipulării imaginilor, se pot crea percepții false sau exagerate asupra unui subiect. Semiotica digitală ajută la identificarea acestor manipulări semiotice și la analiza consecințelor etice ale acestora.

Identități false și fake news: crearea de identități false sau distribuirea de știri false *(fake news)* implică utilizarea semnelor pentru a crea înșelăciune. Semiotica digitală poate analiza modul în care astfel de semne sunt folosite pentru a crea încredere sau pentru a manipula opinii. Aceasta poate avea implicații etice semnificative în ceea ce privește dezinformarea și influențarea opiniei publice.

Publicitate și manipularea consumatorului: în publicitatea online, semnele și semiotica sunt utilizate pentru a influența comportamentul consumatorilor. De exemplu, folosirea mesajelor subliminale sau a tehnicilor de persuasiune subliniază importanța semioticii în etica publicității. Analiza semioticii ajută la înțelegerea modului în care publicitatea poate influența subconștientul și poate manipula comportamentul consumatorului.

Propaganda și manipularea politică: în contextul politic, semiotica digitală are un rol important în analiza discursului politic și a propagandei. Folosirea simbolurilor și semnelor în mesajele politice poate influența opinia publică și poate genera polarizare. Semiotica digitală ajută la dezvăluirea acestor strategii semiotice și la analiza etică a impactului lor asupra procesului democratic.

Etica în cercetarea online: Cercetarea și colectarea datelor din mediul digital ridică întrebări etice legate de confidențialitate și consimțământ. Semiotica digitală poate fi folosită pentru a evalua etica cercetării online și pentru a examina modul în care datele și semnele sunt folosite în cercetare.

Concluzii

Aceste exemple subliniază cum semiotica digitală contribuie la analiza etică a comunicării digitale și la identificarea practicilor problematice legate de semnele și semnificațiile din mediul digital. Într-o lume digitală în continuă evoluție, abordarea etică a semioticii joacă un rol crucial în promovarea unei comunicări digitale responsabile și transparente.

În concluzie, semiotica informațională oferă o cale profund filosofică de a investiga semnele și semnificațiile în era comunicării digitale. Ea ne ajută să explorăm semnele digitale în contextul filosofiei limbajului, hermeneuticii, fenomenologiei și eticii. Semiotica digitală adaugă o dimensiune reflexivă la modul în care comunicăm și înțelegem semnificația în lumea digitală.

În final, invităm cititorii la o reflecție ulterioară asupra întrebărilor filosofice ridicate de semiotica informațională în lumea digitală în schimbare constantă. Această reflecție poate duce la noi direcții de cercetare și la o mai profundă înțelegere a semioticii în mediul digital.

Referințe:

1. SEBEOK, Th. *Semnele: o introducere în semiotică.* Editura Humanitas, 2002, 240 p. ISBN 973-50-0184-5.
2. Idem.
3. Idem.
4. *Ce înseamnă o experiență imersivă?* Disponibil: https://omnivision.ro/blog/ce-inseamna-o-experienta-imersiva/ [Accesat: 5.11.23].

Bibliografie:

1. ECO, U. *Tratat de semiotică generală.* Bucureşti: Ed. Ştiinţifică si Enciclopedică, 1982.
2. ECO, U. *O teorie a semnelor.* Bucureşti: Meridiane, 2003.
3. ECO, U. *Le signe.* Bruxelles: Labor, 1990.
4. ECO, U. *Sémiotique et philosophie de langage.* Paris: PUF, 1988.
5. MORRIS, Ch. *Fundamentele teoriei semnelor.* Cluj: EFES, 2003.
6. PEIRCE, Ch. S. *Semnificaţie şi acţiune*. Bucureşti: Humanitas, 1990.

Date despre autor:
Arina ANTOCI, doctor, conferențiar universitar, Departamentul Comunicare și Teoria Informării Universitatea de Stat, Departamentul Științe Socio-Umane, Universitatea Tehnică a Moldovei.
ORCID: 0000-0001-9594-3447
E-mail: arinaantoci@mail.ru

Prezentat: 25.02.2025